

**Position Paper: Offshorewindenergie in de Belgische Noordzee**

**Contact:** febeliec@febeliec.be

**Datum:** 29/3/2022

---

**1ste fase : 2009-2020**

Investerings in offshore windenergie werden in deze periode sterk gesubsidieerd. De kosten ter ondersteuning van dit beleid (de offshorecertificaten, gedeeltelijk de aansluitingskabel en de garantie van de investering) worden grotendeels via Elia aan de elektriciteitsverbruiker doorgerekend.

Per eind 2020 zijn in België acht offshore parken operationeel: C-Power (sinds 2009, 325 MW), Belwind (2010, 171 MW), Northwind (2014, 216 MW), Nobelwind (2017, 165 MW), Rentel (2018, 309 MW), Norther (2019, 370 MW), Northwester 2 (2020, 219 MW) en Seamade (2020, 487 MW). Hierdoor bedraagt het geïnstalleerd vermogen 2261 MW.

De producenten krijgen voor de opgewekte elektriciteit certificaten van de CREG, die worden opgekocht door Elia. De kosten voor de offshore certificaten werden tot eind 2021 door Elia gerecupereerd via een toeslag op de transmissietarieven, die in 2021 was opgelopen tot 11,6852 euro/MWh. De kosten voor de kabel worden gesubsidieerd via een heffing (0,0840 euro/MWh voor 2021). Beide heffingen werden vanaf 1/1/2022 vervangen door de bijzondere accijns op elektriciteit (zie position paper "Bijzondere accijnzen").

Het subsidiesysteem is gedurende de jaren meermaals gewijzigd teneinde de totaalkost voor de elektriciteitsverbruikers te beperken. De eerste parken met financial close vóór 1 mei 2014 (C-Power, Belwind en Northwind) genieten van een minimumsteun van 107 €/MWh voor de eerste 216 MW geïnstalleerd vermogen, en 90 €/MWh voor hun overige capaciteit en dit voor een periode van 20 jaar. Daarnaast kregen zij de kabelsubsidie voor het maximale bedrag van 25 miljoen €.

In 2014 werd het systeem aangepast voor de domeinconcessies met een financial close van 2 mei 2014 tot 30 april 2016 en werd de elektriciteitsprijs en de technologische evolutie in rekening gebracht in de ondersteuning: de omvang van de subsidie wordt gekoppeld aan de prijs van elektriciteit, hoe hoger de prijs die exploitanten krijgen voor hun stroom, hoe lager de subsidie. <sup>1</sup> Concreet werd de minimumsteun berekend aan de hand van volgende formule: LCOE – elektriciteitsreferentieprij – correctiefactor. De *levelized costs* van de productie van energie (LCOE) werd vastgelegd op 138 €/MWh en de correctiefactor is gelijk aan 10% van de elektriciteitsreferentieprij.

De steun werd opnieuw hervormd voor installaties waarvan de financial close plaatsvond vanaf 1 mei 2016. De formule werd vastgesteld als volgt: LCOE- [(electriciteitsreferentieprij x (1 - correctiefactor) + de waarde van de garanties van oorsprong) x (1-netverliesfactor)].<sup>2</sup> De LCOE voor Rentel werd vastgelegd op 129,80 €/MWh, deze voor Norther op 124 €/MWh.

In de zomer van 2018 werd de LCOE herzien en vastgelegd op 79€/MWh voor de domeinconcessies waarvan de financial close vanaf 1 juli 2018 werd uitgevoerd (meer bepaald Northwester 2 en Seamade).<sup>3</sup> Tijdens deze herziening werden nog andere elementen van het steunmechanisme gewijzigd. Zo werd de subsidieperiode beperkt tot maximaal 63.000 ondersteunde *full load hours* (uren op vol vermogen), over een periode van maximaal 17 jaar.

---

<sup>1</sup> Wet van 8 mei 2014 houdende diverse bepalingen inzake energie, B.S. 4/06/2014; K.B. van 4 april 2014 tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 juli 2002 betreffende de instelling van mechanismen voor de bevordering van elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen, B.S. 14/06/2014.

<sup>2</sup> De ondersteuningsperiode bedraagt 19 jaar.

<sup>3</sup> K.B. van 17 augustus 2018 tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 juli 2002 betreffende de instelling van mechanismen voor de bevordering van elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen, B.S. 27/08/2018

Er werd ook gesleuteld aan de kabelsubsidie. Het stopcontact op zee (“Modular Offshore Grid”)<sup>4,5</sup> is operationeel sinds het najaar 2019. Het schakelplatform staat 40 km van de kust en sinds 2020 wordt de elektriciteit van 3 offshore windparken (Rentel, Seamade en Northwester 2) gezamenlijk aan land gebracht. Er geldt een verplichting tot aansluiting op de Modular Offshore Grid voor installaties waarvan de financial close heeft plaatsgegrepen na 31 december 2016. Alle installaties die zich aansluiten op het stopcontact ontvangen bovenop de minimumprijs voor de geproduceerde energie een door de CREG vastgesteld bedrag. De windmolenparken waarvan de financial close heeft plaatsgevonden tussen 2 mei 2014 tot en met 31 december 2016 kunnen echter aan de minister vragen om niet aan te sluiten<sup>6</sup>. In die gevallen wordt de bestaande kabelsubsidie (maximum 25 miljoen EUR) verder toegekend én wordt een verhoging van de minimumsteun toegestaan<sup>7</sup>. Producenten van windmolenparken met financial close vóór 31 december 2016 (Norther en Rentel<sup>8</sup>) zullen dus onder dit systeem kunnen genieten van de kabelsubsidie en daarbovenop een extra opbrengst genieten. Bovendien kunnen er vragen gesteld worden over het verband tussen de kosten voor de aanleg van de kabel en de link met de geproduceerde energie. Dit laatste bedrag is de winst die becijferd werd door de CREG wanneer het stopcontact op zee zou worden gerealiseerd. Hier wordt echter de omgekeerde redenering gevolgd: de voorziene winst wordt als een verworvenheid beschouwd, terwijl het nog niet bestaan van het stopcontact op zee als een kost wordt ingecalculleerd.

## 2<sup>de</sup> fase: 2020-2030

In oktober 2021 aanvaardde de Ministerraad een nieuwe doelstelling voor de verdere uitbouw van de offshorewindenergie. Tegen 2030 wordt een bijkomende capaciteit van 3,15 à 3,5 GW vooropgezet. Bovendien wordt het principe aanvaard om de aansluiting van de windenergie te realiseren via een energie-eiland.

In het Marien Ruimtelijk Plan 2020-2026 werd daartoe een bijkomend gebied van 285 km<sup>2</sup> gereserveerd in de Noordzee voor de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen. Deze Prinses Elisabeth-zone wordt op haar beurt weer onderverdeeld in 3 zones: Noordhinder Noord, Noordhinder Zuid en Fairybank. De federale regering besliste verder om de beschikbare domeinconcessies voor de bouw en exploitatie van offshore-installaties voortaan te organiseren op basis van concurrerende inschrijvingsprocedures (tenders). De algemene principes van deze tenders worden vastgelegd in de wet van 12 mei 2019 met als doel de vooropgestelde 5,4 à 5,8 GW aan offshorewindenergie te realiseren tegen uiterlijk 2030. De precieze locatie, de oppervlakte en het aantal kavels die via concurrerende inschrijvingsprocedures zullen worden toegewezen, moeten nog worden gedefinieerd bij ministerieel besluit. Daarnaast is ook een koninklijk besluit nodig om de voorwaarden en criteria inzake ontvankelijkheid en toekenning van de domeinconcessies te bepalen.

Voor de aansluiting van de nieuwe parken is voorzien dat de transmissienetbeheerder Elia een uitbreiding zal realiseren van de bestaande Modular Offshore Grid (MOG 2). Daarnaast dienen ook de nodige versterkingen te worden aangebracht aan het binnenlandse transmissienet om de bijkomende offshorewindenergie naar het binnenland te brengen. Hiervoor zijn het Ventilus-project (West-Vlaanderen) en het project Boucle du Hainaut (Henegouwen) op poten gezet.

---

<sup>4</sup> Art. 6/2 elektriciteitswet, zoals ingevoerd bij Wet van 13 juli 2017 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, met het oog op het instellen van een wettelijk kader voor het Modular Offshore Grid (1), B.S. 19/7/2017; K.B. van 1 maart 2018 betreffende de voorwaarden en de procedure voor de toekenning van domeinconcessies aan de netbeheerder voor de bouw en de exploitatie van installaties voor de transmissie van elektriciteit, in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht, B.S. 8/3/2018.

<sup>5</sup> Domeinconcessie werd verleend aan Elia bij KB 8 juli 2018, B.S. 20/7/2018.

<sup>6</sup> Zowel Norther als Rentel hadden hun financial close vóór 31/12/2016. Bovendien geven de koninklijke besluiten van 5 juli 2015 de goedkeuring voor de individuele aansluiting van de domeinconcessies Rentel en Norther.

<sup>7</sup> Wanneer het installaties betreft waarvan de **financial close plaatsgrijpt na 1 mei 2014**, dan wordt de minimumprijs verhoogd met 12 €/MWh. Wanneer het installaties betreft waarvan de **financial close plaatsgrijpt na 1 mei 2016**, dan wordt de minimumprijs verhoogd met een bedrag bepaald door de CREG op basis van de verkregen offertes voor de levering en plaatsing van de onderzeese kabel. De financiering van de kabel wordt voortaan dus individueel per windmolenpark bepaald. Dit laatste systeem wordt ook toegepast wanneer de MOG er niet zou komen.

<sup>8</sup> Conform “[beslissing 1910](#) van de CREG over de bepaling van de overdrachtswaarde van de installaties die Rentel overdraagt aan Elia in kader van het Modular Offshore Grid en over de herziening van de kabelsubsidie en de kabeltoeslag van Rentel” heeft Rentel zijn installatie overgedragen aan Elia en werd kabelsubsidie en extra opbrengst herzien.

Verdere planning:

- Voorstudies 2020-2023
- Publicatie uitvoeringsbesluiten 2022-2023
- Toewijzing tenders 2023-2024
- Indienstelling nieuwe parken 2027-2030

Begin 2022 werd daarnaast een openbare raadpleging georganiseerd over de criteria die moeten worden gebruikt voor het proces inzake offerte-oproep voor de toekomstige projecten.

### **Doelstellingen Febeliec**

Febeliec stelt vast dat offshorewindenergie nog steeds een relatief dure technologie blijft, waardoor de steunaanpassingen slechts een zeer beperkte verbetering hebben op de factuur van de consument en er bovendien bijkomende kosten nodig lijken om de bevoorradingszekerheid te garanderen gezien windenergie niet de leveringszekerheid biedt die vereist is in het elektrisch systeem. Daarom is het noodzakelijk om af te wegen indien er niet meer moet gemikt worden op de technologische vooruitgang van offshore windenergie in combinatie met oplossingen voor leveringszekerheid in plaats van een snelle ontwikkeling ervan. Daarnaast stellen we ook vast dat steeds verdere toenames van productie van windenergie in België en Europa leidt tot lagere marktprijzen, die tijdens een toenemend aantal uren zelfs negatief kunnen worden. Dit ondermijnt de business case van toekomstige windmolenparken.

Febeliec ondersteunt de uitbreiding van het stopcontact op zee (MOG 2) indien het financiële voordeel hiervan t.o.v. individuele kabels kan aangetoond worden. Van zodra het stopcontact geïnstalleerd is, pleit Febeliec voor een verplicht gebruik ervan, tenzij de producent grondige redenen kan opwerpen die een aansluiting belemmeren. Gezien de aanleg van het stopcontact reeds door de consument wordt betaald, kan niet aanvaard worden dat deze ook nog eens zou moeten bijdragen voor de kabelsubsidie en de verhoogde minimumsteun ten gunste van een producent die niet wenst aan te sluiten.